

Ekonomika sa vracia do predkrízových koľají

Viera Mráziková - [hnonline](#), 17. 2. 2011.

Podľa rýchleho odhadu Štatistického úradu slovenská ekonomika pokračovala v raste aj v poslednom štvrtroku minulého roka, aj keď jeho tempo sa mierne spomalilo. Môže to znamenať nejaký signál, že ekonomike sa prestáva dariť? Nevyzerá to tak, a to z dvoch dôvodov. Prvým je bázický efekt zo 4. štvrtroka 2009, keď sa pokles ekonomiky výraznejšie zmiernil oproti ostatným štvrtrokom 2009. Druhým je veľmi priaznivý vývoj v mesačných ukazovateľoch.

Pokračovanie rastu HDP naznačovali už aj mesačné ukazovatele ako zvyšujúca sa priemyselná produkcia, tržby a zlepšujúca sa ekonomická nálada vo vybraných odvetviach. Vysoká dynamika exportu svedčí o pretrvávajúcom priaznivom vplyve a vývoji zahraničného dopytu. Pri zvyšujúcej sa dynamike dovozu a dosiahnutí zápornej bilancie tovarov a služieb v 4. štvrtroku však môže byť príspevok čistého exportu aj záporný. Otázny je vplyv pôsobenia zásob, ktoré prispievali v predchádzajúcom štvrtroku pozitívne.

Zaujímavý môže byť vývoj v oblasti štruktúry domáceho dopytu, kde pôsobí množstvo protichodných faktorov. Postupný nárast zamestnanosti, ktorá po prvýkrát od roku 2008 zaznamenala medziročný rast pri výraznom náraste oproti 3. štvrtroku a ďalší rast miezd vyplývajúci z mesačných ukazovateľov za vybrané odvetvia by sa mali premietnuť do zvýšenia príjmov obyvateľstva a následne aj do zvýšenia spotreby domácností. Ak aj dosiahne medziročný rast, mal by byť asi len mierny, keďže na trhu práce stále pretrváva vysoká nezamestnanosť a nové pracovné miesta sa tvoria len v malej miere.

Tento vývoj potvrdzujú aj mierne klesajúce tržby v maloobchode a stále sa zhoršujúci indikátor spotrebiteľskej dôvery, ktorý odráža aktuálnu spotrebiteľskú náladu. Vývoj spotrebiteľskej dôvery je ovplyvnený aj očakávanými negatívnymi dosahmi plánovaných opatrení vlády na rozpočty domácností ako zvýšenie sadzby DPH a spotrebných daní, rozširovanie vymeriavacích základov pre výpočet odvodov, plánované prepúšťanie vo verejnej správe a ďalšie. Obyvateľstvo tak môže uprednostňovať vytváranie úspor pre prípad zhoršenia finančnej situácie v budúcnosti pred zvýšenou spotrebou.

Čo sa týka spotreby vlády, podľa údajov o plnení štátneho rozpočtu došlo v poslednom štvrtroku minulého roka k poklesu výdavkov vlády na tovary a služby, ale aj na mzdy a platy. Na druhej strane neznámou je vývoj v rozpočte obcí v súvislosti s novembrovými komunálnymi voľbami. Pozitívny príspevok k rastu ekonomiky by mohol vzniknúť zo zvyšovania investícií. Po ich výraznom prepade v roku 2009, keď v dôsledku zníženia produkcie, následnej zlej finančnej situácie podnikov a sprísňovania podmienok poskytovania úverov väčšina firiem zrušila svoje investičné aktivity, došlo v druhej polovici roka 2010 k ich oživeniu. S pokračujúcim rastom produkcie a zisku firiem, ako aj so zmierňovaním úverových štandardov by investície mali pokračovať v raste aj koncom roka 2010.

Za celý rok 2010 rast slovenskej ekonomiky dosiahol štyri percentá, čo je v súlade s našimi odhadmi. Vzhľadom na očakávané pokračovanie ekonomického rastu, prepád HDP počas ekonomickej krízy by naša ekonomika mala dobehnúť už tento rok. To, v akom tempe bude rast HDP pokračovať v tomto roku, bude závisieť aj od zahraničného dopytu, ktorý sa síce oživil, ale už sa nebude pravdepodobne zvyšovať takou dynamikou ako v minulom roku. Rast ekonomiky bude závislý aj od vývoja domáceho

dopytu, ktorý by mal byť ovplyvnený konsolidáciou verejných financií, kde pri nízkej spotrebiteľskej dôvere bude zaujímavé sledovať rozloženie príjmov medzi úspory a spotrebu.